

ΚΥΡΙΕΣ ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΟ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ
ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Σε συνέχεια των συναντήσεων που έγιναν με την Ένωση Δήμων Κύπρου, τα πολιτικά κόμματα κλπ, το Υπουργείο Εσωτερικών (ΥΠΕΣ) ετοίμασε σχετικό προσχέδιο νομοσχεδίου. Το υπο αναφορά νομοσχέδιο βασίζεται κατά ένα σημαντικό μέρος πάνω στον υφιστάμενο Νόμο, αλλά σε αυτό έχουν ενσωματωθεί οι τροποποιήσεις που προτείνονται από τον εμπειρογνώμονα σε ότι αφορά στον νέο τρόπο διακυβέρνησης των δήμων, διατάξεις που διασφαλίζουν την οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια, όπως και διατάξεις για νέες αρμοδιότητες. Στο νομοσχέδιο, επίσης, ενσωματώθηκαν και αλλαγές που έγιναν από πλευράς του ΥΠΕΣ και που αφορούν, κυρίως, απάλειψη/απλούστευση αναχρονιστικών διατάξεων. Στο νομοσχέδιο συμπεριλήφθηκαν επίσης και διατάξεις που είχαν ετοιμαστεί παλαιότερα από την Ένωση Δήμων Κύπρου για μετατροπή της από σωματείο, σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Δεν έχουν όμως συμπεριληφθεί οι προτεινόμενοι νέοι δήμοι δεδομένου ότι το θέμα αυτό είναι ακόμη υπό επεξεργασία και δεδομένου ότι οι διαβουλεύσεις για το θέμα αυτό συνεχίζονται ακόμη. Τα συνολικά οικονομικά και αλλά οφέλη σχολιάζονται στην μελέτη του εμπειρογνώμονα η οποία και θα παρουσιαστεί ξεχωριστά.

Λόγω των εκτεταμένων τροποποιήσεων κρίθηκε σκοπιμότερο όπως η αναθεώρηση και η μεταφορά στη δημοτική, της υφιστάμενης νομοθεσίας από την καθαρεύουσα, στη δημοτική με τρόπο ώστε να διαμορφωθεί ένα ομοιόμορφο και πιο κατανοητό κείμενο. Σχετικά σημειώνεται ότι η ενσωμάτωση των τροποποιήσεων που προτείνονται από τον εμπειρογνώμονα ή και άλλων αλλαγών που κρίθηκαν αναγκαίες στον υφιστάμενο νόμο υπό τη μορφή τροποποιητικού νομοσχεδίου, ο οποίος έχει ήδη τροποποιηθεί 60 και πλέον φορές, θα κατέληγε σε ένα εξαιρετικά δυσνόητο κείμενο.

Συνοπτικά και για σκοπούς ενημέρωσης παρατίθενται πιο κάτω με τη σειρά που παρουσιάζονται στο νόμο οι κυριότερες αλλαγές, με εξαίρεση αυτές που αφορούν στις συνενώσεις δήμων, οι οποίες θα παρουσιαστούν σε μεταγενέστερο στάδιο.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ – ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΔΗΜΩΝ

Στο μέρος αυτό έχουν συμπεριληφθεί νέες διατάξεις που αφορούν στις συνενώσεις δήμων οι οποίες με βάση τα σενάρια που επεξεργάζεται το ΥΠΕΣ, ο αριθμός τους δε θα ξεπερνά τους 15-16 δήμους. Επίσης, έχουν συμπεριληφθεί διατάξεις που επιτρέπουν τη μελλοντική συνένωση δήμων με όμορες κοινότητες ή τη συνένωση όμορων μεταξύ τους κοινοτήτων και ανακήρυξη τους σε Δήμο.

Συνοπτικά προτείνεται όπως οι υφιστάμενοι δήμοι οι οποίοι θα συνενωθούν, θα διατηρηθούν υπό τη μορφή δημοτικών διαμερισμάτων που όλα μαζί θα αποτελούν τον νέο δήμο. Διασφαλίζεται όμως ότι οι κατεχόμενοι δήμοι παραμένουν ως έχουν.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ – ΔΗΜΟΤΕΣ

Στο μέρος αυτό έχουν συμπεριληφθεί διατάξεις και νέες πρόνοιες που αφορούν στην ενθάρρυνση της ενεργούς συμμετοχής των δημοτών στη διαχείριση των υποθέσεων του δήμου. Με βάση τις διατάξεις αυτές, το συμβούλιο θα πρέπει να λαμβάνει μέτρα με τα οποία να ενθαρρύνει τη συμμετοχή των κατοίκων στη διαχείριση των υποθέσεων του δήμου, την ενημέρωσή τους και τη διαβούλευση μαζί τους για θέματα που τους αφορούν. Επίσης, προβλέπεται η δημοσιοποίηση μέσω υποχρεωτικής ανάρτησης στην ιστοσελίδα του δήμου μιας σειράς θεμάτων οικονομικής αλλά και διοικητικής φύσεως, για σκοπούς διαφάνειας και λογοδοσίας. Τέλος, προβλέπεται η σύσταση υπηρεσίας ενημέρωσης και εξυπηρέτησης των δημοτών, η οποία θα έχει αρμοδιότητα για την εξέταση παραπόνων κατά των υπηρεσιών του δήμου κτλ.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ – ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΕΚΛΟΓΕΣ ΑΥΤΩΝ

Στο μέρος αυτό έχουν συμπεριληφθεί διατάξεις αναφορικά με τον τρόπο διεξαγωγής των δημοτικών εκλογών που σε αρκετές περιπτώσεις είναι ο ίδιος ή ανάλογος με τον τρόπο που εκλέγονται τα μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων. Επίσης προβλέπεται η μείωση των κατηγοριών με βάση τις οποίες καθορίζεται ο αριθμός των δημοτικών συμβούλων, από 10 σε 4.

Προβλέπεται ακόμη ότι ο δήμαρχος θα εκλέγεται από τους δημότες-εκλογείς ολόκληρου του δήμου, ενώ προβλέπεται και η εκλογή αντιδημάρχου, ο οποίος θα είναι ο εκπρόσωπος στο συμβούλιο του κάθε δημοτικού διαμερίσματος και θα εκλέγεται από τους δημότες-εκλογείς του δημοτικού διαμερίσματος όπως και οι σύμβουλοι.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ – ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΩΝ

Στο μέρος αυτό έχουν συμπεριληφθεί διατάξεις που αφορούν στη σύγκληση των συνεδριάσεων του συμβουλίου και των επιτροπών του δήμου, την τήρηση των πρακτικών, θέματα απαρτίας κλπ.

Επίσης, προβλέπεται η σύσταση Εκτελεστικής Επιτροπής η οποία θα αποτελείται από τον Δήμαρχο και τους Αντιδημάρχους και η οποία θα έχει εποπτικό και συντονιστικό χαρακτήρα.

Διατηρείται επίσης η Διαχειριστική Επιτροπή στην οποία συμμετέχει ο Δήμαρχος, οι Αντιδήμαρχοι και αριθμός συμβούλων, διατηρώντας τις υφιστάμενες αρμοδιότητες οι οποίες προβλέπονταν στο Νόμο.

Συστήνονται επίσης οι Επιτροπές Δημοτικών Διαμερισμάτων με συγκεκριμένες αρμοδιότητες.

Καθορίζονται επίσης οι αρμοδιότητες τόσο του Δημάρχου, όσο και των Αντιδημάρχων, στις οποίες λήφθηκε πρόνοια έτσι ώστε να μην υπάρχει επικάλυψη.

Επίσης, στο μέρος αυτό έχουν περιληφθεί διατάξεις που αφορούν την κατοχύρωση των δημοτικών υπαλλήλων οι οποίοι θα μεταφερθούν στους νέους - υπό σύσταση Δήμους, καθώς επίσης η υποχρεωτική εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ – ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

Στο μέρος αυτό έχουν συμπεριληφθεί νέες διατάξεις που αφορούν στον ετήσιο Προϋπολογισμό και στη διαδικασία έγκρισής του. Η βασικότερη διαφοροποίηση από το υφιστάμενο καθεστώς, αφορά μόνο στην απαίτηση της συμμόρφωσης για ισοσκελισμένους/πλεονασματικούς Προϋπολογισμούς, σύμφωνα με τον περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο. Η εξέταση των Προϋπολογισμών των δήμων, δεν θα επεκτείνεται και δεν θα αποτελεί έλεγχο σκοπιμότητας, ούτε σε σχέση με τα επί μέρους κονδύλια, ούτε σε σχέση με το

Οργανόγραμμα του Δήμου. Ο Προϋπολογισμός του δήμου είναι ενιαίος, όμως το δημοτικό συμβούλιο με απόφασή του καθορίζει το ανώτατο ύψος του Προϋπολογισμού κάθε δημοτικού διαμερίσματος. Περιλαμβάνεται επίσης σαφής διάταξη για την παραχώρηση της κρατικής χορηγίας και του τρόπου υπολογισμού της. Ο Προϋπολογισμός εγκρίνεται από τον Υπουργό Εσωτερικών με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Συνοπτικά με τις διατάξεις αυτές διασφαλίζονται:

- Η νομική κατοχύρωση της κρατικής χορηγίας, ως ποσοστού (%) επί του εκάστοτε εγκεκριμένου Κρατικού Προϋπολογισμού
ή
- Η δυνατότητα για ίδια έσοδα. (π.χ. τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων)
- Μεταφορά πόρων που αντιστοιχούν στο κόστος παροχής νέων αρμοδιοτήτων, που θα μεταφερθούν στους Δήμους
- Μείωση της παρέμβασης του κράτους στη διαδικασία έγκρισης του προϋπολογισμού (διενέργεια μόνο ελέγχου κατά πόσο είναι ισοσκελισμένος προϋπολογισμός και διασφάλιση της αυτονομίας διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού στη βάση δεικτών ως μέρος του συνολικού προϋπολογισμού)
- Τερματίζεται η παρέμβαση του κράτους στη διαδικασία έγκρισης της δομής των θέσεων, παρέχοντας στους Δήμους την ευχέρεια δημιουργίας/κατάργησης θέσεων
- Ευελιξία στον καθορισμό της οργανωτικής δομής του κάθε δήμου ανάλογα με τις ανάγκες του
- Προσθήκη διατάξεων με τις οποίες δίδεται εξουσία για επιβολή τέλους παροχής δημοτικών υπηρεσιών ή/και προσωρινής φορολογίας για την εκτέλεση έργων υποδομής.
- Για τον έλεγχο των οικονομικών του κάθε δήμου προβλέπεται η σύσταση μονάδας εσωτερικού ελέγχου και η πιστοποίηση των οικονομικών καταστάσεων από εξωτερικούς ελεγκτές.

ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟ – ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΩΝ

Στο μέρος αυτό έχουν συμπεριληφθεί διατάξεις για τη σύσταση συμβούλιων διαχείρισης κοινών υποθέσεων με σκοπό την προετοιμασία των υπό συνένωση δήμων για μία σειρά από θέματα, όπως είναι η ετοιμασία του νέου κοινού Προϋπολογισμού, η κατάρτιση του νέου οργανογράμματος και άλλων θεμάτων που χρήζουν κοινής αντιμετώπισης.

Επίσης προβλέπεται η μεταφορά πρόσθετων αρμοδιοτήτων που οι κυριότερες καθιστούν τους δήμους πολεοδομικές και οικοδομικές αρχές. Επίσης, προβλέπεται η μεταβίβαση της αρμοδιότητας για μία σειρά αδειών που σήμερα εκδίδονται από τις επαρχιακές διοικήσεις. Στους δήμους, επίσης, ανατίθεται και η αρμοδιότητα για διαχείριση, λειτουργία κρατικών κοινωνικών υποδομών, όπως βρεφονηπιακοί σταθμοί, γηροκομεία κτλ., καθώς και η κατοχύρωση αρμοδιοτήτων που σχετίζονται με την ενδοδημοτικής συγκοινωνίας όπως και η κατοχύρωση δυνατότητας διαδημοτικών συνεργασιών που λειτουργούν συμπληρωματικά στις υπάρχουσες συγκοινωνίες. Επίσης, ανατίθεται στους δήμους η αξιοποίηση και συντήρηση τοπικών υποδομών, πάρκων, χώρων πρασίνου και βιομηχανικών περιοχών.

Τέλος, καταγράφονται νέες αρμοδιότητες που αφορούν τη σύσταση δημοτικής αστυνομίας.

ΜΕΡΟΣ ΔΩΔΕΚΑΤΟ – ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Στο μέρος αυτό έχουν συμπεριληφθεί διατάξεις για μετεξέλιξη της Ένωσης Δήμων Κύπρου από σωματείο σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Οι διατάξεις αυτές αποτελούν ουσιαστικά ενσωμάτωση των διατάξεων προηγούμενου νομοσχεδίου το οποίο είχε ετοιμαστεί στο παρελθόν από την Ένωση Δήμων Κύπρου.

Το επισυναπτόμενο προσχέδιο νομοσχεδίου ετοιμάστηκε σε στενή συνεργασία με το Νομικό Σύμβουλο της Ένωσης Δήμων Κύπρου του οποίου η βοήθεια είναι πολύτιμη και αποτελεί έγγραφο εργασίας για σκοπούς διαβούλευσης με την Ένωση Δήμων Κύπρου η οποία και καλείται να υποβάλει τις δικές της παρατηρήσεις και σχόλια.